

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 68/05-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. marca 2005 predbežne prerokoval sťažnosť A. S., bytom B., a A. S., bytom B., zastúpených advokátom JUDr. L. S., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím mestskej časti Bratislava – Staré Mesto č. j. SU-2004/65217/26300/75169-Zu z 1. decembra 2004 v konaní o nariadenie nevyhnutných úprav podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom mestskej časti Bratislava – Staré Mesto v konaní vedenom pod sp. zn. SU-2004/65217/26300, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. S. a A. S. o d m i e t a pre nedostatok právomoci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 26. januára 2005 doručené podanie A. S., bytom B., a A. S., bytom B. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. L. S., B., ktoré bolo označené ako „*Sťažnosť proti porušovaniu základného práva*“. Z jeho obsahu vyplynulo, že sťažovatelia namietajú porušenie ich základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutím mestskej časti Bratislava – Staré Mesto (ďalej len „mestská časť“) č. j. SU-2004/65217/26300/75169-Zu z 1. decembra 2004 v konaní o nariadenie nevyhnutných úprav podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom mestskej časti v konaní vedenom pod sp. zn. SU-2004/65217/26300.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti uviedli:

„Rozhodnutím Mestskej časti Bratislava - Staré Mesto z 01. 12. 2004 č. j. SU-2004/65217/26300/75169-Zu, ktoré bolo sťažovateľovi v 1) rade doručené dňa 14. januára 2005 bolo konanie o nariadení nevyhnutných úprav na časti miestnej komunikácie III. triedy - Vlčkova ulica, Bratislava v zmysle § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 781/1967 Zb. (správne č. 71/1967 Zb., pozn.) v znení neskorších predpisov zastavené...

Týmto rozhodnutím porušovateľa malo dôjsť k splneniu povinnosti uloženej právoplatným uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25. 10. 2004 č. k. 3 Sp 71/2004-20, v zmysle ktorého bola Mestskej časti Bratislava - Staré Mesto, Vajanského nábrežie 3, 814 21 Bratislava uložená povinnosť v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia rozhodnúť o návrhu navrhovateľov zo dňa 28. apríla 2003, doručenom odporcovi dňa 2. 5. 2003 na vydanie rozhodnutia, ktorým sa Mestskej časti Bratislava - Staré Mesto, ktorej bola komunikácia Vlčkova ul. na parcele č. 21539 v k. ú. Staré Mesto zverená, ukladá povinnosť na svoje náklady bezodkladne vykonať statickú stabilizáciu zosúvaného svahu na vyššie uvedenej komunikácii v zmysle statického návrhu z októbra 2002, spracovaného Ing. Š. L., autorizovaným inžinierom, a zároveň odstrániť časť komunikácie (parcely č. 21539),

zasahujúci do vlastníctva navrhovateľov, vedenom pod evidenčným číslom 12045/2003. Súčasne krajský súd rozhodol o trovách konania...

Minimálne od konca 90-tych rokov minulého storočia sa sťažovatelia žiadosťami a sťažnosťami domáhali u porušovateľa, aby vykonal nevyhnutné úpravy na zverenej komunikácii, ktorá podľa porušovateľom vyžiadaného vyjadrenia G. z 28. 06. 2002 zasahovala v dôsledku zosúvania nestabilného svahu v šírke 1,0 až 1,5 m, do pozemkov v spoluvlastníctve sťažovateľov. Ako je zrejmé aj z priloženého návrhu na začatie konania zo dňa 28. apríla 2003, doručeného porušovateľovi dňa 02. 05. 2003, do dňa jeho doručenia, porušovateľ nevykonal žiadne nevyhnutné úpravy. Z uvedeného dôvodu podali sťažovatelia už uvedený návrh na začatie správneho konania...

Keďže porušovateľ ako príslušný orgán verejnej správy nerozhodol, obrátili sa sťažovatelia v 1) a 2) rade s podnetom na prijatie opatrenia proti nečinnosti zo dňa 26. augusta 2003 na Krajský úrad v Bratislave. Súčasne predložili kópiu podnetu Okresnej prokuratúry Bratislave I na prijatie opatrenia v zmysle zákona o prokuratúre...

Dňa 1. marca 2004 bola sťažovateľom zaslaná kópia výzvy Obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Bratislave, adresovaná porušovateľovi, ktorou vyzýva obvodný úrad porušovateľa na začatie konania podľa § 87 stavebného zákona...

Keďže porušovateľ nereagoval ani na výzvu obvodného úradu, ani na upozornenie prokuratúry, podali sťažovatelia dňa 14. mája 2004 na krajský súd žalobu o uloženie povinnosti konať vo veci a rozhodnúť...

V nadväznosti na vyžiadanie spisového materiálu krajským súdom oznámil porušovateľ dňa 09. 08. 2004 pod sp. zn. SU-2004/65217/26300/69082-Zu začatie konania o nariadení nevyhnutných úprav na Vlčkovej ulici...

Napriek vyššie uvedenému uzneseniu krajského súdu z 24. 10. 2004, ktoré bolo tak sťažovateľom, ako aj porušovateľovi doručené dňa 22. 11. 2004, porušovateľ

- nerozhodol v lehote stanovenej krajským súdom...*
- meritorne o návrhu zo dňa 28. apríla 2003, doručenom porušovateľovi dňa 02. 05. 2003 nerozhodol,*
- v rozpore so skutočnosťou označuje konanie o návrhu sťažovateľov konaním začatým z vlastného podnetu. “*

Na základe uvedeného sťažovateľa navrhli, aby ústavný súd vydal takýto nález:

«Postupom Mestskej časti Bratislava - Staré Mesto vo veci konania o nariadení nevyhnutných úprav na časti miestnej komunikácie III. triedy - Vlčkova ulica, Bratislava, vedenej pod sp. zn. SU-2004-65217/26300/ s prietiahmi, ako aj z dôvodu nerozhodnutia o návrhu sťažovateľov zo dňa 28. apríla 2003, doručenom sťažovateľovi dňa 02. 05. 2003 a vedenom pod referenčným číslom 12045/2003, došlo k porušeniu základného práva A. S. a A. S.

- *„domáhať sa zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.“*
- *„na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v ich prítomnosti, s možnosťou vyjadriť sa k všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom“*,

garantovaného čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Rozhodnutie Mestskej časti Bratislava - Staré Mesto č. j. SU-2004-65217/26300/75169-Zu z 01. 12. 2004 sa zrušuje a vec vracia Mestskej časti Bratislava - Staré Mesto na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

A. S. a A. S. sa priznáva primerané finančné zadostučinenie, každému po 40 000,- Sk, ktoré je Mestská časť Bratislava - Staré Mesto povinná vyplatiť sťažovateľom do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.

Mestská časť Bratislava - Staré Mesto je povinná zaplatiť A. S. a A. S. do 15 dní od právoplatnosti nálezu trovy konania vo výške 5 000,- Sk (slovom päťtisíc slovenských korún) na účet advokáta JUDr. L. S.»

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach, ktorými fyzické osoby alebo právnické osoby namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených v ústave, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Podmienky konania o sťažnostiach sú upravené v ustanoveniach § 20 ods. 1 a § 49 až 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom nesplnenie všeobecnej alebo osobitnej podmienky je dôvodom na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľov a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

1. Sťažovatelia namietali porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy rozhodnutím mestskej časti č. j. SU-2004/65217/2300/75169-Zu z 1. decembra 2004 a žiadali zrušiť označené rozhodnutie a vrátiť vec na konanie označenej mestskej časti. Pritom uviedli, že *„využili právne prostriedky, ktoré im právny poriadok umožňuje... proti rozhodnutiu porušovateľa... nie je možné tak odvolanie, ani preskúmanie správnym súdom“*.

Z návrhu na začatie konania o uloženie povinnosti z 28. apríla 2003, ktorý sťažovatelia podali Stavebnému úradu pre Bratislavu I, vyplýva, že sťažovatelia požadovali, aby stavebný úrad uložil mestskej časti vykonať statickú stabilizáciu zosúvaného svahu a odstrániť časť komunikácie, ktorá zasahovala do ich vlastníctva.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde však sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Podľa ods. 2 cit. ustanovenia ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa ods. 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Za iné právne prostriedky, ktoré zákon účinne poskytuje na ochranu základných práv a slobôd sťažovateľov, ústavný súd podľa svojej stabilizovanej judikatúry považuje aj druhy žalôb, ktorými možno uplatniť túto ochranu v občianskom súdnom konaní. K takým žalobám patria žaloby o ochranu vlastníckeho práva (§ 123 a nasl. Občianskeho zákonníka),

ako aj žaloby, ktorými sa uplatňuje nárok na splnenie povinnosti predchádzať škodám (§ 415 a nasl. Občianskeho zákonníka).

Vychádzajúc z materiálneho posudzovania petitu sťažovateľov v ich návrhu na začatie konania o uloženie povinnosti z 28. apríla 2003, ktorým požadovali ochranu ich vlastníckeho práva, ústavný súd dospel k záveru, že sťažovatelia nevyčerпали takú možnosť, ktorú im poskytuje všeobecná právomoc civilného súdnictva [čl. 142 ods. 1 ústavy a § 7 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“)] na ochranu ich vlastníckeho práva pred zásahmi alebo nečinnosťou vlastníka susediaceho pozemku, resp. nehnuteľnosti.

Preto v tejto časti bola ich sťažnosť odmietnutá pre neprípustnosť (§ 53 ods. 1 v spojení s nedostatkom právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

V tejto spojitosti ústavný súd uvádza, že sťažovatelia žiadnym spôsobom nepreukázali, že by tento predpoklad prípustnosti sťažnosti nesplnili z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

2. Sťažovatelia ďalej namietali porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy „*postupom Mestskej časti Bratislava – Staré Mesto vo veci... vedenej pod sp. zn. SU-2004/65217/26300 s priedahmi, ako aj z dôvodu nerozhodnutia o návrhu sťažovateľov z 28. apríla 2003*“. Súčasne sťažovatelia uviedli, že mestská časť takto postupuje napriek uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 24. októbra 2004 sp. zn. 3 Sp/71/2004, podľa ktorého mala rozhodnúť o návrhu sťažovateľov do 30 dní od právoplatnosti uznesenia.

Podľa § 250t ods. 1 OSP fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej moci nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť. Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

Ak sa sťažovatelia nazdávali, že zastavením konania došlo k nerozhodnutiu o návrhu z 28. apríla 2003, boli povinní pokračovať vo svojej ochrane pred nečinnosťou orgánu verejnej správy návrhom podaným príslušnému krajskému súdu, ktorý umožňuje § 250u OSP, podľa ktorého za nedodržanie lehoty uvedenej v uznesení súdu podľa § 250t môže súd na opakovaný návrh účastníka, ak je správny orgán naďalej nečinný, uložiť pokutu do 100 000 Sk, a to aj opakovane. Pred rozhodnutím o pokute si súd vyžiada stanovisko nadriadeného správneho orgánu. Sťažovatelia tak neurobili a požiadali o ochranu pred nečinnosťou mestskej časti priamo ústavný súd. Taký postup je však vylúčený čl. 127 ods. 1 ústavy a § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, pretože nepoužitie návrhu podľa § 250u OSP vylučuje právomoc ústavného súdu (princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu).

Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľov po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj v tejto časti odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. marca 2005